

BIJLAGEN

**bij het toetsingsadvies over de
Draft Comprehensive Environmental Evaluation
Water sampling of the subglacial
Lake Vostok, Antarctica**

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1

Brief ministerie van VROM d.d. 13 mei 2003 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

chtv. 14/05/2003
1353_01

Directoraat-Generaal Milieu
Directie Strategie en Bestuur
Bestuur en Maatschappij

Rijnstraat 6
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
Interne postcode 660

De Voorzitter van de Commissie
voor de milieu-effectrapportage
Ir. N. Ketting
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Janny Ratsband
Telefoon 3394103
Fax 3391302
chandra.rattansingh@mimvrom.nl

Verzoek om toetsing
Draft Comprehensive Environmental Evaluation Water sampling of the
subglacial Lake Vostok Antarctica

Datum
13 MEI 2003

Kenmerk
DGM/BM2003038267

Geachte heer Ketting,

In oktober 1991 is in het kader van de Antarctic Treaty Consultative Meeting (ATCM) een protocol opgesteld ter bescherming van het Antarctisch milieu en de daarmee samenhangende ecosystemen. Nederland heeft dit protocol mede ondertekend. Het protocol omvat onder meer een verbod van activiteiten betreffende minerale rijkdommen, bepalingen inzake de instelling en taakomschrijving van een Commissie voor milieubescherming, verplichtingen tot het uitvoeren van een milieu-effectrapportage en bepalingen inzake inspectie en aansprakelijkheid. In bijlagen zijn gedetailleerde bepalingen opgenomen onder meer met betrekking tot de procedure voor de milieu-effectrapportage (tekst protocol en bijlagen bijgevoegd). Het protocol is in 1998 in werking getreden.

In het kader van de procedure voor milieu-effectrapportage is ons de gelegenheid geboden commentaar te leveren op de Draft Comprehensive Environmental Evaluation for Water sampling of the subglacial Lake Vostok (<http://www.ccp.ac/>). Een copie van het hoofdrapport is bijgevoegd. Ter toelichting kan ik omtrent de procedure het volgende opmerken.

Artikel 8 van het protocol legt de basis voor het systeem van milieu-effectrapportage. In Bijlage I zijn vervolgens de verplichtingen en procedures verder uitgewerkt. De in Bijlage I beschreven beoordelingsprocedures moeten worden toegepast bij de planning voorafgaande aan beslissingen inzake activiteiten voortvloeiend uit programma's voor wetenschappelijk onderzoek en toeristische activiteiten die worden ondernomen in het gebied waarop het Antarctica Verdrag van toepassing is, alsmede alle andere gouvernementele en niet-gouvernementele activiteiten in het Antarctisch gebied.

Voor aanvang van bovengenoemde activiteiten dienen de milieu-effecten daarvan te worden bestudeerd.

De bijlage onderscheidt drie situaties. In de eerste plaats is er de situatie dat van een activiteit wordt vastgesteld dat deze een "minder dan gering of tijdelijk effect" heeft. In een dergelijk geval kan de activiteit doorgang vinden zonder verdere milieu-effectbeoordeling.

Kan van een activiteit op voorhand worden vastgesteld dat deze een "meer dan gering of tijdelijk effect" heeft dan dient een zgn. Comprehensive Environmental Evaluation (CEE) te worden uitgevoerd. Deze is qua inhoudseisen te vergelijken met een Nederlandse milieu-effectrapportage.

Dan is er tenslotte nog de situatie dat niet op voorhand duidelijk is dat een activiteit een minder dan gering of tijdelijk effect heeft of juist zodanige effecten dat een omvattende milieu-evaluatie moet worden

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beleid maken, uitvoeren en handhaven. Nederland is klein. Denk groot.

BIJLAGE 1 (vervolg)

uitgevoerd. In een dergelijk geval wordt een zgn. Initial Environmental Evaluation uitgevoerd. Blijkt hieruit dat de activiteit niet meer dan een gering of tijdelijk effect heeft dan kan de activiteit plaatsvinden op voorwaarde dat de werkelijk optredende effecten van de activiteit wordt geëvalueerd. Blijkt uit een dergelijke evaluatie dat wel sprake is van meer dan gering of tijdelijk effect dan dient alsnog een CEE te worden uitgevoerd.

Voor de CEE geeft de Bijlage inhoudelijke en procedurele voorschriften. De inhoudseisen komen voor een groot deel overeen met de eisen voor een Nederlands milieu-effectrapport. De procedure houdt onder meer in dat aan alle partijen de gelegenheid wordt geboden commentaar in te brengen ten aanzien van het ontwerp van de CEE.

Ik zou u willen verzoeken deze draft CEE te toetsen en mij de bevindingen van uw commissie toe te zenden zodat deze kunnen worden gebruikt bij de voorbereiding van de instructie aan de Nederlandse delegatie bij de ATCM die van 9 tot 13 juni 2003 plaatsvindt in Madrid.

Hoogachtend,

De directeur Strategie en Bestuur,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H. Enter', with a horizontal line underneath it.

Mr. J.H. Enter

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer:

Russisch wetenschappelijk team van AARI

Activiteit:

IJsboring tot in het subglaciale Lake Vostok in Antarctica

Procedurele gegevens:

concept Comprehensive Environmental Evaluation: 2003

toetsingsverzoek ministerie: 13 mei 2003

toetsingsadvies uitgebracht: 3 juni 2003

Bijzonderheden:

Het voornemen valt onder de zwaarste categorie milieueffectbeoordelingen van het milieuprotocol onder het Antarctica Verdrag. Een concept CEE is ter beoordeling voorgelegd aan de staten die partij zijn bij het Protocol. Het Lake Vostok ligt onder een pakket ijs van bijna vier kilometer dikte en is lang afgesloten geweest van invloeden van buiten. Er is reeds geboord tot in het herbevoren meerijs, maar het water van het meer zelf is nog niet bereikt. In het meerijs uit het diepste deel van het huidige boorgat zijn bacteriën, gistcellen e.d. aangetroffen.

De Commissie adviseert dat in het definitieve CEE wordt aangegeven:

- de toegevoegde waarde van het bemonsteren van het meerwater zelf;
- de milieueffecten in het meest ongunstige geval (worst case scenario);
- hoe (internationale) samenwerking nog meer garantie biedt op risicobeperking en effectminimalisering.

Samenstelling werkgroep:

dr. mr. C.J. Bastmeijer

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

dr. L. Hacquebord

dr. A. Huiskes

dr. R. van de Wal

Secretaris van de werkgroep:

ir. F.D. Dotinga